

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 17 stycznia 2025 r.

PS-VI.431.1.28.2024.MP

Szanowna Pani
Bożena Biegańska - Wójtowicz
Dyrektor
Powiatowego Domu Dziecka
w Kętrzynie
ul. Klonowa 2B
11-400 Kętrzyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr WK-I.0030.611.2024 z dnia 5 listopada 2024 r. zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

1. Marzena Przybylska – główny specjalista, kierująca zespołem,
2. Izabela Chowańska – główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Powiatowym Domu Dziecka w Kętrzynie, ul. Klonowa 2B. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 12 listopada 2024 r. i zakończono w dniu 19 listopada 2024 r. Przedmiotem kontroli objęto planowanie i realizację pracy opiekuńczo-wychowawczej wychowankiem, w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2024 r., poz. 177 ze zm.) - zwanej dalej ustawą wrispz,
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 292 poz. 1720 ze zm.) – zwanego dalej rozporządzeniem,
- ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 2023 poz. 2809).

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

- 1) Placówka/Dom /Jednostka - co oznacza: Powiatowy Dom Dziecka w Kętrzynie
- 2) Dyrektor - co oznacza: Dyrektora Powiatowego Domu Dziecka w Kętrzynie,
- 3) Regulamin/Regulamin Organizacyjny – co oznacza: *Regulamin Organizacyjny Powiatowego Domu Dziecka w Kętrzynie*,
- 4) plan/plan pomocy – co oznacza: plan pomocy dziecku, o którym mowa w art. 100 ustawy wrispz i § 15 rozporządzenia,
- 5) karta/karta pobytu – co oznacza: kartę pobytu, o której mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia,

- 6) mow – co oznacza: młodzieżowy ośrodek wychowawczy,
- 7) PCPR – co oznacza: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie,
- 8) Zespół – co oznacza: zespół ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, o którym mowa w art. 135-138 ustawy wripsz,
- 9) diagnoza – co oznacza: diagnozę psychofizyczną, o której mowa w § 14 rozporządzenia,
- 10) Wykaz kadry – co oznacza: *Wykaz kadry zatrudnionej w Placówce w okresie objętym kontrolą*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę
- 11) Wykaz dzieci – co oznacza: *Wykaz dzieci przebywających w Placówce w dacie kontroli*, sporządzoną przez Jednostkę,
- 12) Rejestr – co oznacza: Rejestr Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2023 r. do dnia jej zakończenia, z wykorzystaniem dokumentów powstałych wcześniej, a mających wpływ na działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą. Przeprowadzono ją w obecności pani Bożeny Biegańskiej - Wójtowicz Dyrektora Domu oraz pani -----pracownika socjalnego, którą Dyrektor upoważniła w formie pisemnej do jej reprezentowania w dniu 12 listopada 2024 r. **/akta kontroli str. 1/**. Ustaleń dokonano w oparciu o analizę prowadzonej w Placówce dokumentacji, informacje i wyjaśnienia przekazane przez Dyrektora, indywidualne rozmowy przeprowadzone z dziećmi, pracownikiem socjalnym, liderem oraz spostrzeżenia poczynione w trakcie oglądu pomieszczeń znajdujących się w Placówce. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w rejestrze prowadzonym przez kontrolowaną Jednostkę.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami i uchybieniem.

USTALENIA KONTROLI

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Kontrolowana Jednostka jest publiczną placówką opiekuńczo-wychowawczą łączącą zadania placówki socjalizacyjnej i interwencyjnej, prowadzoną przez Powiat Kętrzyński. Dysponuje 10 miejscami socjalizacyjnymi i 4 interwencyjnymi. W badanym okresie działała w oparciu o:

- *Statut Powiatowego Domu Dziecka w Kętrzynie*, przyjęty Uchwałą nr XXVII/241/2014 Rady Powiatu w Kętrzynie z dnia 29 czerwca 2014 r. wraz ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Nr XXVIII/235/2020 z dnia 26 listopada 2020 r. **/akta kontroli str. 2-8/**,
- *Regulamin Organizacyjny Powiatowego Domu Dziecka w Kętrzynie*, przyjęty Uchwałą nr 847/2014 Zarządu Powiatu w Kętrzynie z dnia 13 listopada 2014r., wraz ze zmianami przyjętymi Uchwałą Nr 670/2020 Zarządu Powiatu w Kętrzynie z dnia 29 października 2020 r. **/akta kontroli str. 9 - 32/**.

Na podstawie analizy ww. dokumentów stwierdzono, że zapisy § 26 Regulaminu należy zweryfikować, ponieważ zawiera nieaktualny zapis dotyczący dorosłych wychowanków, którzy za zgodą Dyrektora mogą pozostać w Placówce do 25 roku życia. W katalogu wychowanków którzy mogą pozostać w Placówce wpisano uczniów zakładu kształcenia nauczycieli – co nie jest zgodne z ustawowym zapisem art. 37 ust. 2 ustawy wripsz, dlatego też w ramach instruktażu zwrócono uwagę na zasadność jego aktualizacji przy najbliższych pracach nad tym dokumentem.

Ustalono, iż w badanym okresie praca opiekuńczo-wychowawcza w POW, realizowana była m.in., w oparciu o:

- *Plan Pracy wychowawczej i opiekuńczej w Powiatowym Domu Dziecka w Kętrzynie na rok 2023*, wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2023 Dyrektora Powiatowego Domu Dziecka w Kętrzynie z dnia 5 stycznia 2023 r. /**akta kontroli str. 33-43/**,
- *Plan Pracy wychowawczej i opiekuńczej w Powiatowym Domu Dziecka w Kętrzynie na rok 2024*, wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2043 Dyrektora Powiatowego Domu Dziecka w Kętrzynie z dnia 2 stycznia 2024r. /**akta kontroli str. 44-54/**,

Ponadto kwestie opiekuńczo-wychowawcze w Placówce normowały następujące zarządzenia:

- *Regulamin ciszy nocnej w Powiatowym Domu Dziecka w Kętrzynie*. /**akta kontroli str. 55-56/**,
- *Regulamin przyznawania kieszonkowego dla wychowanków z Powiatowego Domu Dziecka w Kętrzynie* wprowadzony Zarządzeniem Nr 5/2021 Dyrektora Powiatowego Domu Dziecka w Kętrzynie z dnia 1 października 2021 r. /**akta kontroli str. 57-60/**, a następnie aneks nr 1 do *Regulamin przyznawania kieszonkowego dla wychowanków z Powiatowego Domu Dziecka w Kętrzynie*, wprowadzony Zarządzeniem Nr 4/2024 Dyrektora Powiatowego Domu Dziecka w Kętrzynie z dnia 5 stycznia 2024 r. /**akta kontroli str. 61-62/** oraz aneks nr 2 do *Regulamin przyznawania kieszonkowego dla wychowanków z Powiatowego Domu Dziecka w Kętrzynie*, wprowadzony Zarządzeniem Nr 8/2024 Dyrektora Powiatowego Domu Dziecka w Kętrzynie z dnia 1 lipca 2024 r. /**akta kontroli str. 63-66/**,
- *Regulamin Odwiedzin w Powiatowym Domu Dziecka w Kętrzynie* wprowadzony Zarządzeniem Nr 6/2016 Dyrektora Powiatowego Domu Dziecka w Kętrzynie z dnia 7 stycznia 2016 r. /**akta kontroli str. 67-68/**
- *Regulamin Urlopowania w Powiatowym Domu Dziecka w Kętrzynie* wprowadzony Zarządzeniem Nr 4/2016 Dyrektora Powiatowego Domu Dziecka w Kętrzynie z dnia 7 stycznia 2016 r. /**akta kontroli str. 69-71/**,
- *Regulamin Nauki własnej w Powiatowym Domu Dziecka w Kętrzynie* wprowadzony Zarządzeniem Nr 7/2016 Dyrektora Powiatowego Domu Dziecka w Kętrzynie z dnia 7 stycznia 2016 r. /**akta kontroli str. 72-74/**.

Kontrolujący nie wnieśli uwag do treści ww. dokumentów organizacyjnych kontrolowanej Jednostki.

2. Zgodność zatrudnienia pracowników pedagogicznych Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

Stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą Placówką kierował Dyrektor.

Zgodnie z Wykazem kadry przedłożonym kontrolującym /**akta kontroli str. 75-78/**, na stanowiskach pracowników pedagogicznych w badanym okresie, zatrudnionych było łącznie 10 osób, w tym:

- starszy wychowawca koordynator – 1 osoba w wymiarze 1 etatu,
- wychowawca – 3 osoby w wymiarze 2 i 1/2 etatu,
- młodszy wychowawca – 3 osoby w wymiarze 3 etatów,
- pomoc wychowawcy – 2 osoby w wymiarze 1 i 1/2 etatu,
- starszy pracownik socjalny – 1 osoba w wymiarze ½ etatu.

W Placówce w okresie podlegającym kontroli nie zatrudniano ani pedagoga ani psychologa.

W związku z tym, iż podczas kontroli problemowej przeprowadzonej w dniach 22-24.01.2020

r. (wystąpienie PS-VI.431.1.2020.BC z 10 lutego 2020r.) stwierdzono, że Dyrektor, wychowawca (z Wykazu kadry poz. 6) oraz pracownik socjalny posiadali odpowiednie kwalifikacje oraz spełniali wymogi określone w ustawie o wrispz, sprawdzono kwalifikacje 7 pracowników zatrudnionych w Placówce po 24.01.2020 r.:

- 3 młodszych wychowawców,
- 2 wychowawców,
- 2 pomoce wychowawców.

Na podstawie przedłożonych dokumentów stwierdzono, że ww. posiadali odpowiednie do zajmowanego stanowiska kwalifikacje, określone w art. 98 ust. 1 ustawy wrispz, spełniali też wymogi określone w art. w art. 98 ust. 3 pkt 1-4 ustawy wrispz.

Wyjątek stanowi osoba zatrudniona w okresie od 28 sierpnia do 27 września 2023 r. na stanowisku pomoc wychowawcy z Wykazu kadry - poz. 11, w dokumentacji której stwierdzono:

- brak dokumentów potwierdzających kwalifikacje,
- brak dokumentu potwierdzającego znajomość języka polskiego,
- brak w złożonym oświadczeniu klauzuli dotyczącej odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia – zgodnie z zapisem art. 27 ust. 14a ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa (tj. Dz.U 2024 r., poz.167) – zwaną dalej upoU.

Stwierdzono, że Dyrektor Jednostki nie wystąpiła do Wojewody o zgodę na zatrudnienie ww. na stanowisku pomocy wychowawcy. Zgodnie z art. 27 ust. 9 upoU (brzmienie na czas zatrudnienia ww.), za zgodą wojewody oraz odpowiednio starosty lub marszałka województwa obywatele Ukrainy, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej został uznany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy, mogą być zatrudniani jako wychowawcy, oraz opiekunowie dziecięcy w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej pomimo niespełniania wymagań, o których mowa w art. 98 ust. 1 i 2 ustawy wrispz oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. 2024 r., poz. 1135).

Zapytana o przyczynę powstania nieprawidłowości Dyrektor Placówki odpowiedziała m.in.: **/akta kontroli str. 79-80/**. „W przypadku Pani [tu nazwisko] uznano, że wymagania określone w art. 98 ust. 1 i 2 spełniała” oraz: „Pani [tu imię i nazwisko] zatrudniona na stanowisku pomocy wychowawcy w okresie 1 miesiąca w wymiarze 1/2 etat. Pani [tu imię] przybyła do Polski i została zatrudniona w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Pani [tu imię] okazała dokument z książeczki zatrudnienia z Ukrainy potwierdzający, iż ukończyła szkołę i wykonywała pracę pielęgniarki na terytorium Ukrainy. Na tej podstawie w oparciu o art. 98 ust.1 pkt.5 ustawy wrispz z dnia 09.06.2011 roku została zatrudniona w PDD w Kętrzynie. Nazwa stanowiska została określona w sposób zwyczajowy w porozumieniu z Powiatowym Urzędem Pracy w Kętrzynie. (...) W zakresie oświadczenia złożonego przez Panią [tu nazwisko] oświadczenia w niepełnym brzmieniu informuję, że na dokumentach podpisanych przez pracownika brak jest klauzuli dotyczącej odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Jest to przeoczenie wynikające z faktu, że zatrudnienie obywatela Ukrainy w naszej placówce było zdarzeniem incydentalnym i krótkotrwałym, natomiast sytuacja związana z pracą obywateli Ukrainy, którzy przebywają na terenie naszego kraju w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie, była sytuacją nową, a obowiązujące w tym zakresie przepisy ciągle ewaluowały” **/akta kontroli str. 81-82/**.

Odpowiadając na powyższe, zespół inspektorów wskazał, że nie jest możliwe uznanie kwalifikacji ww. bez przedstawienia dokumentów je potwierdzających. Uwzględniając brak dokumentów potwierdzających kwalifikacje a także brak dokumentu potwierdzającego znajomość języka polskiego przez ww., zasadnym było wystąpienie do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego oraz Starosty Kętrzyńskiego o udzielenie zgody na zatrudnienie, pomimo niespełniania wymogów o których mowa powyżej.

Przyczyną powstania nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja obowiązujących w tym zakresie przepisów, a jej skutkiem sprawowanie opieki nad dziećmi przez osobę, co do której nie było pewności jakie kwalifikacje posiada.

Ustalono ponadto, że zgodnie z art. 97 ust. 3 pkt 6 ustawy wrispz (w przypadku Dyrektora) oraz art. 98 ust. 3 pkt 4 powyższego aktu prawnego (w przypadku wychowawców i pracownika socjalnego), osoby te posiadały także aktualne zaświadczenia lekarskie potwierdzające, iż są zdolne do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Natomiast w teczce osoby zatrudnionej na stanowisku pomocy wychowawcy (z Wykazu Kadry - poz. 11, zatrudnienie od 28.08.2023 r. do 27.09.2023 r.), stwierdzono brak aktualnego zaświadczenia lekarskiego (przedłożone zaświadczenie ważne było do 25.08.2023 r.) **/akta kontroli str. 218/**. Jednakże w związku z okresem przejściowym, spowodowanym odwołaniem na terenie naszego kraju pandemii, termin ważności badań lekarskich przedłużono do 28.12.2023 r., dlatego też odstąpiono od wydania zalecenia w tym zakresie.

Zgodnie z art. 97 ust. 3 pkt 5a ustawy wrispz (w przypadku Dyrektora) oraz art. 98 ust. 3 pkt 3a ustawy wrispz (w przypadku pozostałych osób) osoby zatrudnione w placówce opiekuńczo-wychowawczej mogą pełnić swe funkcje pod warunkiem, iż nie figurują w bazie danych Rejestru.

W myśl art. 7b ust. 2 ustawy wrispz, informacje o figurowaniu albo niefigurowaniu w bazie danych Rejestru, w odniesieniu do Dyrektora oraz pracowników Placówki sprawdza i potwierdza pracodawca. Ponadto, stosownie do przepisów art. 7b ust. 1 ustawy wrispz i art. 12 pkt 6 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t. j. Dz.U. 2024 poz. 560) pracodawca winien zweryfikować daną osobę w Rejestrze jeszcze przed nawiązaniem z nią stosunku pracy. Natomiast, w odniesieniu do osób zatrudnionych przed dniem wejścia w życie zmian do ustawy wrispz, pracodawca obowiązek ten winien wypełnić w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tychże zmian, tj. od 1 lutego 2023 r. do 31 lipca 2023 r., o czym stanowi art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2022, poz. 2140).

Na podstawie przedłożonej dokumentacji osobowej wszystkich pracowników stwierdzono, że: w przypadku wychowawcy (z Wykazu kadry, poz.2) zatrudnionego od 19.01.2024 r. weryfikacji w Rejestrze dokonano w dniu 22.01.2024 r. (i stwierdzono, że w nim nie figuruje), po nawiązaniu z stosunku pracy, a więc niezgodnie z ww. przepisem. Odnosząc się do stwierdzonej nieprawidłowości, Dyrektor wyjaśniła: *„W związku z zatrudnieniem Pana [tu imię i nazwisko] od dnia 19.01.2024 r., a następnie sprawdzenia go w rejestrze przestępców seksualnych dopiero 22.01.2024 r. informuje, że sytuacja z zatrudnieniem Pana na stanowisku młodszego wychowawcy była skomplikowana. Pan [tu imię i nazwisko]-----, wyraził zgodę na pracę w PDD Kętrzyn w wymiarze ½ etatu. Został skierowany na badania lekarskie, które udało mu się uzyskać dopiero 18 stycznia 2024 r. Po długich negocjacjach wyraził zgodę na zatrudnienie od piątku tj. 19 stycznia 2024 r.*

i dostarczył pracodawcy dokumenty niezbędne do zatrudnienia jak i sprawdzenia go w rejestrze przestępców seksualnych. W dniu 19 stycznia 2024 r. dyrektor PDD Kętrzyn wykonał próbę sprawdzenia pracownika w Rejestrze Przestępców Seksualnych, jednak próba nie była udana w wyniku problemów technicznych. [tu imię] został sprawdzony niezwłocznie po ustąpieniu przeszkód technicznych już w poniedziałek 22.01.2024 r.” /akta kontroli str. 83-85/. Skutkiem powyższej nieprawidłowości było dopuszczenie do pracy z dziećmi osoby, co do której nie było pewności czy nie figuruje w Rejestrze.

Ponadto na podstawie wydruku z Rejestru ustalono, że w przypadku Dyrektora, weryfikacji Rejestru dokonał Powiatowy Dom Dziecka w Kętrzynie w dniu 8 listopada 2024 r. (stwierdzono, że w nim nie figuruje) **/akta kontroli str. 86/.**

Zgodnie z zapisem art. 7 ustawy z dnia 28 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz.U z 2024 r. poz. 1135) czynności pracodawcy wobec kierowników jednostek organizacyjnych powiatu wykonuje starosta, i jak wynika m.in. z zapisu § 38 pkt 2 Regulaminu Jednostki, który brzmi: „Dyrektor zatrudniany i zwalniany jest przez Zarząd” [reprezentowany przez Starostę], zatem to Starosta - w myśl regulacji zawartej w art. 7b ust. 2 ustawy wrispz - posiada delegację do złożenia zapytania w powyższym zakresie, w stosunku do Dyrektora Jednostki. Powyższy obowiązek winien być wypełniony do **31 lipca 2023 r.**

W toku kontroli, zespół inspektorów skierował do Starosty Kętrzyńskiego, za pośrednictwem Dyrektora Placówki, zapytanie o przyczynę niezwyfikowania Dyrektora Placówki w Rejestrze przez pracodawcę w określonym przepisami prawa terminie **/akta kontroli str. 87/.**

Z udzielonej informacji wynika, że: „(...) wyjaśniam, iż w myśl art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz.U.2024 107) Starosta jest zwierzchnikiem służbowym kierowników jednostek organizacyjnych powiatu, natomiast zgodnie z art. 7 pkt 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych – (t. j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1135) wykonuje wobec nich czynności z zakresu prawa pracy. W rozumieniu powyżej przywołanych przepisów oraz zgodnie z zawartą umową o pracę, pracodawcą dla Dyrektora Powiatowego Domu Dziecka w Kętrzynie jest jednostka organizacyjna, w której jest zatrudniony tj. Powiatowy Dom Dziecka w Kętrzynie. Biorąc powyższe pod uwagę, instytucja zobowiązana do weryfikacji był Powiatowy Dom Dziecka w Kętrzynie” **/akta kontroli str. 88/.**

Zdaniem organu kontroli, osoby kierujące jednostką organizacyjną nie mogą wykonywać czynności z zakresu prawa pracy wobec samych siebie. Dyrektor Placówki mógł wykonać czynności pracodawcy jedynie wobec podległych sobie pracowników.

Przyczyną nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja obowiązujących przepisów, a skutkowało dopuszczeniem do pracy osoby, co do której nie było pewności, czy spełnia ona wymóg określony w przepisach art. 97 ust. 3 pkt 5a ustawy wrispz.

Wskazać należy, że zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, kto dopuszcza do pracy lub innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi osobę bez uzyskania informacji, o której mowa w art. 21 ust. 1 powyższej ustawy, lub wiedząc, że dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 zł.

Pozostali pracownicy pedagogiczni zostali sprawdzeni w Rejestrze w ustawowo określonych terminach i w nim nie figurują. Ponadto, z informacji oraz dokumentów przedstawionej przez Dyrektora wynika, że zatrudniona w Placówce w okresie podlegającym kontroli sprzątaczką

posiada aktualne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej oraz została sprawdzona w Rejestrze i w nim nie figuruje.

1. Dane dotyczące wychowanków

Zgodnie z § 17 ust. 5 rozporządzenia, Placówka prowadziła ewidencję dzieci zawierającą wymagane przepisami prawa informacje. Z jej analizy, a także z Wykazu dzieci (stanowiącego wyciąg z ww. ewidencji) wynika, iż na dzień kontroli w Placówce na mocy orzeczenia sądu, umieszczonych było 13 wychowanków **/akta kontroli str. 89-91/**. W Jednostce nie było dzieci, umieszczonych dodatkowo na podstawie zezwolenia wojewody, o którym mowa w art. 95 ust 3a ustawy wripisz.

Stwierdzono, iż na dzień kontroli 1 wychowanek przebywał na kursie zawodowym w Łławie, w dacie kontroli w Placówce przebywało zatem 12 wychowanków.

Jak wynika z Wykazu dzieci oraz przedłożonych informacji, stanowiących **akta kontroli str. 89-91:**

- 2 wychowanków posiadało orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,
- 8 dzieci posiadało opinię z poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- w związku z brakiem psychologa w Placówce z zajęć specjalistycznych wychowankowie korzystali poza nią:
 - w szkołach z zajęć korekcyjno-kompensacyjnych/dydaktyczno-wyrównawczych, rewalidacyjnych, Treningu Umiejętności Społecznych, zajęć z psychologiem, socjoterapii, zajęć logopedycznych,
 - w Centrum Pomocy Psychologicznej w Kętrzynie – z Treningu Umiejętności Społecznej i zajęć z psychologiem,
 - w ramach programów/projektów (opisanych na str. 13 niniejszego wystąpienia).

Ustalono, że tylko 1 rodzina biologiczna wychowanków, którzy byli umieszczeni w Placówce, objęta była w badanym okresie wsparciem asystenta rodziny.

Zgodnie z przepisami art. 95 ust. 1 ustawy wripisz, w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistycznego są umieszczane dzieci powyżej 10 roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Ponadto, zgodnie z art. 95 ust. 2 powyższej ustawy, umieszczenie dziecka poniżej 10 roku życia jest możliwe także w przypadku, kiedy w danej placówce opiekuńczo-wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie, gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa. Ustalono, że w dacie kontroli, w Placówce przebywało 1 dziecko poniżej 10 roku życia **/akta kontroli str. 92/**. Z wyjaśnień złożonych przez Dyrektora wynika, że: „*W 2024 r. przyjęto na stan wychowanków jedno dziecko w wieku 9 lat i 5 miesięcy. Powodem przyjęcia dziecka na stan wychowanków był brak miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej i wolne miejsce w Powiatowym Domu Dziecka w Kętrzynie.*” W odniesieniu do powyższego organ kontroli poucza, że w przypadku przyjęć dzieci poniżej 10 r. ż do placówki należy współpracować z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, w zakresie umieszczenia dziecka w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

Z informacji przekazanej przez Dyrektora wynika, iż w badanym okresie usamodzielniało się 4 wychowanków (z czego 1 zamieszkał w mieszkaniu treningowym przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie, 5 wychowanków powróciło do domu rodzinnego, 3 wychowanków na podstawie postanowienia Sądu, a 6 wychowanków – cudzoziemców zostało skreślonych z listy

ze względu na samodzielnie oddalanie się z Placówki **/akta kontroli str. 93/**. Ponadto żadne dziecko nie zostało przeniesione do rodziny zastępczej, żadne też nie zostało adoptowane.

2. Planowanie działań opiekuńczo-wychowawczych i sposób ich realizacji

a) planowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej w Placówce

*Roczny plan pracy wychowawczej i opiekuńczej w Powiatowym Domu Dziecka w Kętrzynie, opracowywany przez Dyrektora na dany rok kalendarzowy, stanowi jeden z dokumentów, w oparciu o który, prowadzona jest w Jednostce praca opiekuńczo-wychowawcza **/akta kontroli str. 33-54/**. Obejmuje m.in. :*

- *założenia, które uwzględniono przy ustalaniu zadań do realizacji,*
- *główne zadania placówki w zakresie: opiekuńczej, pracy pedagogicznej i wychowawczej, praca terapeutyczno-rehabilitacyjna wobec dziecka i rodziny*
- *zadania szczegółowe,*
- *sposób realizacji,*
- *wskazanie osoby odpowiedzialnej i współodpowiedzialnej,*
- *termin realizacji.*

Dyrektor kontrolowanej Jednostki poinformował, że w Jednostce prowadzi się następującą dokumentację:

- księgę ewidencji wychowanków,
- zeszyt przekazywania dyżurów,
- zeszyt wydawania leków – dla każdego wychowanka oddzielny,
- zeszyt wizyt lekarskich,
- zeszyt wyjść wychowanków,
- zeszyt ucieczek,
- karty wyposażenia wychowanka,
- jadłospisy.

Ponadto, zgodnie z ustną informacją przekazaną przez Dyrektora, dla każdego dziecka sporządzano:

- diagnozę,
- plan pomocy dziecku,
- kartę pobytu dziecka,
- kartę udziału w zajęciach specjalistycznych (gdzie odnotowywano zajęcia specjalistyczne, w których dziecko uczestniczy).

Analiza dokumentacji, o której mowa powyżej, wykazała, iż odzwierciedla ona realizację zadań placówki opiekuńczo-wychowawczej.

b) planowanie i realizacja indywidualnej pracy z wychowankiem

Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych analizie poddano dokumentację 4 wychowanków, przebywających w Placówce w dacie kontroli (poz. 3, 6, 7 i 11 z Wykazu dzieci).

- **sporządzanie diagnozy psychofizycznej**

Zgodnie z zapisami § 14 ust. 1, 2 i 3 rozporządzenia niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej psycholog lub pedagog sporządza diagnozę psychofizyczną

dziecka, która uwzględnia analizę:

- mocnych stron dziecka i jego potrzeb w zakresie opiekuńczym, rozwojowym, emocjonalnym oraz społecznym,
- przyczyn kryzysu w rodzinie oraz wpływu tego kryzysu na rozwój dziecka,
- relacji dziecka z jego najbliższym otoczeniem oraz osobami ważnymi dla dziecka oraz odpowiednio do wieku, rozwoju i doświadczeń dziecka wskazania do:
 - dalszej pracy pedagogicznej z dzieckiem,
 - programu terapeutycznego,
 - pracy przygotowującej dziecko do umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka,
 - przygotowującej dziecko do usamodzielnienia.

Z dokumentacji przedłożonej kontrolującym wynika, iż wychowankom spod poz. 6 i 11 z Wykazu dzieci sporządzono diagnozy zgodnie z ww. wymogami, natomiast wychowankom spod poz. 3 i 7 z Wykazu dzieci sporządzane diagnozy nie były zgodne ze wskazaniami zawartymi w ww. przepisie **/akta kontroli str. 94-125/**. Diagnozy, jako „raport indywidualny” dla każdego dziecka te sporządzone były przez psychologa w Centrum Pomocy Psychologicznej Poradnie Psychologiczna dla Dzieci i Młodzieży w Kętrzynie i uwzględniały m.in:

- opis sytuacji rodzinnej,
- opis kompetencji społecznych i rozwoju emocjonalnego oraz
- rekomendacje.

Dodatkowo w Placówce wychowawca sporządzał załącznik do ww. diagnozy, który zawierał opis:

- mocnych stron i jego potrzeb w zakresie opiekuńczym, rozwojowym, emocjonalnym oraz społecznym,
- przyczyn kryzysu w rodzinie oraz wpływu tego kryzysu na rozwój dziecka,
- relacji dziecka z jego najbliższym otoczeniem oraz osobami ważnymi dla dziecka,
- rozwoju dziecka,
- wskazania do dalszej pracy pedagogicznej z dzieckiem, programu terapeutycznego, pracy z rodziną dziecka, pracy przygotowującej dziecko do umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, przygotowania dziecka do usamodzielnienia.

Zgodnie z informacją przekazaną przez Dyrektora: „(...) w związku z dużymi trudnościami z zatrudnieniem osoby na stanowisku psycholog w Powiatowym Domu Dziecka w Kętrzynie na okres przejściowy tj. do czasu zatrudnienia psychologa realizacja pomocy psychologicznej dla wychowanków odbywa się we współpracy z Psychologiczną Poradnią dla Dzieci i Młodzieży w Kętrzynie. W/w Poradnia przygotowuje diagnozy psychologiczne zgłoszonych do Poradni dzieci oraz zapewnia psychologa środowiskowego, który pracuje na terenie Placówki. W/w Poradnia przygotowuje diagnozy dzieci w oparciu o wytyczne obowiązujące w Poradni (NFZ). Zwróciłam się z prośbą pisemną do kierownictwa Poradni o uwzględnienie w diagnozach dzieci potrzeb Powiatowego Domu Dziecka w Kętrzynie (wynikających z przepisów z Rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej z 22.12.2011 r.)” **/akta kontroli str. 126/**. Ponadto wyjaśniła: „Powiatowy Dom Dziecka w Kętrzynie posiada w strukturze kadry etat psychologa w wymiarze 0,2 etatu. Ponadto w Powiatowym Domu Dziecka w Kętrzynie są zatrudnieni: dyrektor – 1 etat, wychowawcy 5,5 etatu, pracownik socjalny 0,5 etatu, sprzątaczką 0,25 etatu. Informuję, że ostatnia umowa o pracę z psychologiem była zawarta w dniu 02.05.2018 r. o została rozwiązana w dniu 21.08.2022 r. W związku z zaistniałą sytuacją podjęłam szereg

działań, aby zatrudnić kolejną osobę na stanowisko-psycholog. Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie od wielu miesięcy nie posiada wśród rejestru osób bezrobotnych psychologa poszukującego pracy. Na bieżąco utrzymywałam i utrzymuję kontakt z Powiatowym Urzędzie Pracy w Kętrzynie w sprawie zatrudnienia psychologa, bez rezultatów. Zgłosiłam ofertę pracy do Powiatowego Urzędu Pracy w Kętrzynie, z adnotacją o udostępnienie jej w okolicznych powiatach, otrzymałam informację, że od wielu lat urzędy nie posiadają w swoich zasobach osób poszukujących pracy w zawodzie. Podjęłam rozmowy z kilkoma psychologami zatrudnionymi w instytucjach, w tym: zaproponowałam pracę dla psychologa ze SOSW w Kętrzynie, PPP w Kętrzynie, ŚDS w Kętrzynie, Szpitala Psychiatrycznego w Olsztynie i osobie na emeryturze. nr 1.(...) Ogłoszenie o ofercie pracy dla psychologa jest zamieszczone na stronie internetowej. W związku z przepisami Rozporządzenia w Powiatowym Domu Dziecka w Kętrzynie wydałam Zarządzenie nr 4/2022 z dnia 05.12.2022 r. wprowadzając załącznik do diagnozy wychowanka, w którym określono zagadnienia oparte na Rozporządzeniu w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej z 22.12.2011 r. Do czasu zatrudnienia osoby na stanowisko psycholog w/w załącznik do diagnozy uzupełniany jest przez wychowawcę prowadzącego proces wychowawczy danego dziecka we współpracy z Dyrektorem Powiatowego Domu Dziecka w Kętrzynie. Informuję, że placówka nie posiada w strukturze kadrowej stanowiska-pedagog pomimo wielokrotnego zgłaszania wniosku w tej sprawie do Starosty Kętrzyńskiego” /akta kontroli str. 127-134/. Kontrolujący nie stwierdzili innych negatywnych skutków poza tym, że jedna z diagnoz (uzupełnienie) zawierała mało wyczerpujące, powierzchowne informacje, opracowane mało czytelnym pismem.

▪ **poprawność opracowania planu pomocy dziecku i jego realizacja**

Praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej winna być prowadzona zgodnie z planem pomocy dziecku, do czego obligują przepisy art. 100 ust. 1 ustawy w.r.p.z. Stosownie do zapisów § 15 ust. 1 i 4 rozporządzenia plan powinien być opracowany na podstawie diagnozy oraz dokumentacji dotyczącej dziecka (o której mowa w § 8 rozporządzenia).

Ustalono, że każde dziecko, którego dokumentację analizowano, posiadało plan pomocy opracowywany na pół roku.

W wyniku analizy dokumentacji wychowanków, znajdujących się pod poz. nr 3, 6, 7, 11 w Wykazie dzieci stwierdzono, że plany pomocy dziecku opracowywano także na podstawie dokumentacji dotyczącej dziecka, o której mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia. W dokumentacji wychowanków znajdowały się bowiem m.in.:

- odpisy aktów urodzenia dzieci,
- orzeczenia sądu o umieszczeniu dziecka w placówce,
- dokumentacja o stanie zdrowia dziecka, w tym karty szczepień,
- dokumenty szkolne, w szczególności świadectwa szkolne,
- informacje o prowadzonej pracy z rodziną dziecka i jej rezultatach.

Zgodnie z obowiązującymi zapisami § 15 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia w planie pomocy winno się określać cele i działania długoterminowe i krótkoterminowe, z uwzględnieniem w szczególności wieku dziecka, jego możliwości psychofizycznych, sytuacji rodzinnej i przebiegu procesu przygotowania dziecka do usamodzielnienia. Ponadto przepisy § 15 ust. 3 pkt 2 powyższego aktu prawnego stanowią, że w planie pomocy dziecku wyznacza się cel pracy z dzieckiem, uwzględniający powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub przygotowanie do

usamodzielnienia.

Każdy badany w toku kontroli plan uwzględniał cel główny pracy z dzieckiem: powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub przygotowanie dziecka do przysposobienia – zgodnie z zapisem § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia, działania długoterminowe oraz działania krótkoterminowe w sferach: *utrzymywanie kontaktów z rodziną-potrzeby dziecka, środowisko z którego pochodzi dziecko, potrzeby dziecka w sferze opiekuńczej, rozwojowej i emocjonalnej, potrzeby dziecka w relacjach społecznych i funkcjonowanie w grupie i środowisku rówieśniczym i szkolnym, rozwój edukacyjny dziecka oraz stan w momencie opracowywania planu, co chcemy osiągnąć?*” sposób w jaki chcemy osiągnąć zamierzone cele, termin realizacji, osoby odpowiedzialne, wnioski do dalszej pracy wypracowane na spotkaniu zespołu w dniu... Stwierdzono, że wpisy w poszczególnych kolumnach wymagają dopracowania, ponieważ np. w obszarze „co chcemy osiągnąć? Wpisywano zaplanowane działania np. „**motywowanie** do podniesienia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych”, „**monitorowanie osiągnięć szkolnych dziecka**” **/akta kontroli str. 135-139/**. Ponadto plany nie uwzględniały celów krótkoterminowych i celów długoterminowych. Zapytana o przyczynę takiego stanu rzeczy Dyrektor odpowiedziała: „ (...) W planie pomocy dziecku cele krótkoterminowe i długoterminowe w Powiatowym Domu Dziecka w Kętrzynie zostały zaznaczone poprzez wypunktowanie głównych celów do realizacji. Ustalono z kadrą wychowawczą, że cele krótkoterminowe i długoterminowe zostaną rozszerzone z uwzględnieniem działań, wskazania zadań i sposobów ich realizacji. Osoby realizujące zadanie i termin realizacji zadania” **/akta kontroli str. 140-141/**. Skutkiem powyższego uchybienia jest brak spójności treści planów.

Zgodnie z §15 ust. 4 rozporządzenia, plan pomocy dziecku opracowywany jest na podstawie m.in. analizy potrzeb dziecka w sferze opiekuńczej, rozwojowej, emocjonalnej, więzi z rodziną, relacji społecznych i funkcjonowania w grupie i środowisku rówieśniczym i szkolnym. W planach nie wyodrębniono oddzielnej sfery emocjonalnej. Działania obszaru połączono ze sferą opiekuńczą i rozwojową. W ramach bieżącego instruktażu zwrócono uwagę na zasadność wyodrębnienia sfery emocjonalnej w planach pomocy dziecku, co pozwoli nie pominąć bardzo ważnego obszaru funkcjonowania dziecka, które pozbawione zostało opieki rodziców biologicznych.

Poddane analizie plany uwzględniały daty ich sporządzenia, okres na jaki zostały sporządzone oraz podpisy dziecka, wychowawcy, asystenta rodziny lub pracownika socjalnego o ile rodzina objęta była wsparciem (asystenta) oraz Dyrektora POW. Stwierdzono jednak, że plan pomocy dziecku wychowanka spod poz. 11 z Wykazu dzieci (z dnia 01.01.2024 r.) nie uwzględniał podpisów potwierdzających, że były sporządzone z podmiotem organizującym pracę z rodziną zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy wrispz **/akta kontroli str. 142-146/**. We wszystkich innych przypadkach plany były podpisane przez asystenta/pracownika socjalnego. W związku z tym, że był to pojedynczy przypadek, odstąpiono od wydania zalecenia w tym zakresie. Stwierdzono ponadto, że plany wychowanka z Wykazu Dzieci spod poz. 11 (z 20.03.2024 r. oraz 20.09.2024 r.) oraz wychowanka z Wykazu dzieci spod pozycji 11 (z: 30.11.2022 r., 27.09.2023 r., 27.03.2024 r., 20.09.2024 r.) nie zawierały podpisu dziecka **/akta kontroli str. 135-139/**. Odnosząc się do tego faktu, Dyrektor odpowiedziała: „*Po przygotowaniu planu pomocy dziecku w Powiatowym Domu Dziecka w Kętrzynie jest on przedstawiany dziecku, którego dotyczy i omawiany z nim, tak aby dziecko rozumiało jego treść i miało możliwość wypowiedzenia się. Brak podpisów w planach pomocy dziecku [tu imiona dzieci] wynika z błędu wychowawców*”. Nie stwierdzono skutków powyższej nieprawidłowości **/akta kontroli str. 140-141/**.

Ustalono, że plany pomocy, co do zasady, uwzględniały zalecenia zawarte w diagnozach psychofizycznych oraz opiniach/orzeczeniach poradni psychologiczno-pedagogicznych. Analiza planów wykazała, iż nie zawsze uwzględniano w nich kwestię rozwoju pasji i zainteresowań dziecka, a jest to bardzo ważny obszar rozwoju dziecka, który wyzwała pozytywne emocje i często nadaje życiu kierunek. Np. w planie dziecka z Wykazu dzieci spod poz. – 11 w działaniach krótkoterminowych uwzględniono rozwijanie zainteresowań wychowanka, natomiast nie uszczegółowiono tego działania w dalszej części planu **/akta kontroli str. 135-139/**. Dlatego też w ramach bieżącego instruktażu zwrócono uwagę na konieczność uwzględniania w planach kwestii związanych z rozwojem pasji i zainteresowań u dzieci, ponieważ są one źródłem pozytywnych i emocji i zdarza się, że nadają kierunek życiowy.

Ustalono, że 1 wychowanka uczestniczy w zajęciach tanecznych, 1 uczestniczy z treningów siatkówki, 2 z zajęć pływackich.

Stwierdzono, że w planach najstarszego wychowanka (ur. w 2006 r.), którego dokumentację poddano analizie, wychowawca uwzględnił jedynie działanie długoterminowe „*zajęcia z programu usamodzielnienia*” prowadzone przez pracownika socjalnego **/akta kontroli str. 142-146/**. W opinii zespołu kontrolujących, w przypadku wychowanków, którzy w niedługim czasie osiągną pełnoletność (np. wychowanek z Wykazu dzieci spod poz. 11), zasadnym byłoby uwzględniać w planie również realizację innych działań związanych m.in. z przygotowaniem do samego procesu usamodzielnienia np. wyznaczenie opiekuna usamodzielnienia i podjęcia prac koncepcyjnych nad Indywidualnym Programem Usamodzielnienia, co omówiono w ramach instruktażu. Ponadto zwrócono uwagę na zasadność uzupełniania kolumny: *Wnioski do dalszej pracy wypracowane na spotkaniu zespołu w dniu...*, której nie wypełniano.

Ustalono, że Placówka dużą wagę przywiązywała też do utrzymywania przez wychowanków kontaktów z rodziną i osobami bliskimi. W każdym analizowanym przypadku w planach pomocy dziecku uwzględniono kwestię realizacji kontaktów z rodziną/osobami bliskimi a także działania skierowane do członków rodziny np. pedagogizacja rodziców. Kontakty te odzwierciedlały m.in. oświadczenia osób przejmujących opiekę nad dzieckiem (w których wskazywali, iż zapewnią wychowankowi bezpieczeństwo i odpowiednie warunki podczas urlopowania), korespondencja z sądem, karty pobytu a także dokumentacja prowadzona przez pracownika socjalnego **/akta kontroli str. 147-150 /**.

Realizację działań ujętych w planach pomocy pracownicy Placówki dokumentowali też w dzienniku zajęć oraz zeszytach: przekazywania dyżurów, wydawania leków, wyjść wychowanków oraz dokumentacji indywidualnej podopiecznych, prowadzonych przez wychowawców odpowiadających za proces wychowawczy dziecka (m.in. w zbiorczych kartach udziału w zajęciach specjalistycznych – gdzie ewidencjonowane są zajęcia w których uczestniczy wychowanek).

- **prowadzenie kart udziału w zajęciach specjalistycznych oraz sporządzanie arkuszy badań i obserwacji**

Ustalono, iż w Placówce prowadzi się kartę zajęć specjalistycznych - stanowiącą wykaz wszystkich zajęć, w których uczestniczy dziecko **/akta kontroli str. 150-151/**. W ramach bieżącego instruktażu zwrócono uwagę na zasadność wpisywania w ww. kartę miejsce przeprowadzanych zajęć i osobę prowadzącą. Stwierdzono ponadto, że w Placówce nie prowadzono natomiast kart udziału w zajęciach specjalistycznych ani arkuszy badań i obserwacji psychologicznych oraz

pedagogicznych, o których mowa § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia.

Odnosząc się do tej kwestii, Dyrektor odpowiedziała: „Do czasu zatrudnienia na stanowisku psychologa placówka nie posiada arkusza badań psychologicznych i kart obserwacji. Zajęcia i spotkania z psychologiem odnotowywane są w karcie zajęć specjalistycznych wychowanka. Oceniając obecną sytuację kadrową tj. brak psychologa na etacie, uważam, że najważniejszą kwestią jest zapewnienie dzieciom opieki psychologicznej w formie jaka jest dostępna na naszym terenie. Dlatego kętrzyński dom dziecka współpracuje z Psychologiczną Poradnią dla Dzieci i Młodzieży, Powiatową Psychologiczno-Pedagogiczną Poradnią w Kętrzynie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie, Stowarzyszeniem Synapsa w Mrągowie, szkołami, podejmując działania w szerokim zakresie, aby zapewnić jak najlepszą pomoc psychologiczną dla dzieci i młodzieży. Wychowankowie uczestniczą w programie „Deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej poprzez wsparcie rodzinnych form pieczy w Powiecie Kętrzyńskim” realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie, gdzie mają zajęcia grupowe z psychologiem, zajęcia z socjoterapii, zajęcia równościowe, trening umiejętności społecznych, zajęcia z logopedą, arteterapię. Wychowankowie uczestniczą w projekcie „Chcieć i móc” prowadzonym przez Stowarzyszenie Synapsa, gdzie również mają zapewnione zajęcia ze specjalistami pedagogami /akta kontroli str. 152-157/. Przyjęto wyjaśnienia Dyrektora w tej sprawie, brak kart udziału w zajęciach specjalistycznych oraz arkuszy badań i obserwacji psychologicznych wynika bowiem z trudności obiektywnych.

▪ **prorowadzenie kart pobytu**

Zgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia, każdemu dziecku w Placówce prowadzi się kartę pobytu, która w myśl § 17 ust. 4 rozporządzenia, powinna być uzupełniana nie rzadziej niż co miesiąc, a w przypadku dziecka umieszczonego w placówce typu interwencyjnego nie rzadziej niż co 2 tygodnie. Ustalono, iż w Jednostce, każdemu z dzieci, których dokumentację badano sporządzano karty pobytu, zawierające elementy, określone w § 17 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia. Wpisów w nich dokonywano terminowo, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami /akta kontroli str. 158-175/. Informacje potwierdzały realizację działań ujętych w planach pomocy i były z nimi spójne. W ramach bieżącego instruktażu zwrócono uwagę na zasadność sporządzania bardziej czytelnych wpisów, ponieważ niektóre z nich trudne były do odczytania.

Zgodnie z art. 93 ust. 4 ustawy wrispz, jednym z głównych zadań placówki opiekuńczo-wychowawczej jest umożliwianie dziecku kontaktu z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej. Z uzyskanych ustnych informacji od Dyrektora wynika, że w Jednostce umożliwia się wychowankom systematyczny kontakt z rodziną i osobami bliskimi, którzy mogą ich odwiedzać, co potwierdziły dzieci podczas rozmów. Decyzje w sprawie urlopowań wychowanków do ich rodzin biologicznych, na podstawie opinii Dyrektora podejmuje sąd. Przed urlopowaniem dzieci oraz w trakcie urlopowania środowisko rodziny wizytowane jest przez pracownika socjalnego. Ponadto dzieci mają możliwość rozmów telefonicznych oraz kontaktów za pośrednictwem aplikacji internetowych.

▪ **dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka**

W Placówce, zgodnie z zapisami art. 135 ustawy wrispz, działa zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Przepisy art. 138 ust. 1 powyższej ustawy wskazują, iż zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż co pół roku, a w przypadku dziecka w wieku poniżej 3 roku życia, nie rzadziej niż co 3 miesiące.

Ustalono, iż w badanym okresie posiedzenia zespołu odbywały się: 3 kwietnia 2023 r., 21 września 2023 r., 20 marca 2024 r. oraz 30 września 2024 r., a więc w jednym przypadku z przekroczeniem terminu wskazanego w ustawie. Protokoły z posiedzeń Zespołu uwzględniały wszystkie elementy wskazane w art. 136 ustawy w.r.p., ocena dokonywana była we wszystkich obszarach wskazanych w ww. artykule **/akta kontroli 176-180/**. Ponadto analiza przedłożonej dokumentacji tj. Protokołów z posiedzenia Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka wykazała, że na posiedzeniach Zespołu w dniach 3 kwietnia 2023 r. dokonana została bez obecności przedstawiciela ośrodka adopcyjnego, co jest niezgodnie z art. 130 ust. 1 pkt 2 ustawy w.r.p., ponadto na protokołach posiedzeń Zespołu nie potwierdzono obecności Dyrektora. Poza tym na posiedzenia Zespołu zapraszane były wszystkie osoby wymienione w art. 137 ust. 1 ustawy w.r.p. Na zapytanie zespołu kontrolujących o przyczynę tego stanu rzeczy, Dyrektor odpowiedziała, że: *„Informuję, że pomyłkowo nie wysłano dla Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego w Olsztynie zaproszenia na spotkanie Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, które odbyło się w dniu 03.04.2023 r. (poniedziałek). W momencie zauważenia zaistniałego błędu niezwłocznie tj. w piątek 31.03.2023 r. Warmińsko-Mazurski Ośrodek został powiadomiony o spotkaniu Zespołu w rozmowie telefonicznej. Dyrektor Powiatowego Domu Dziecka w Kętrzynie jest przewodniczącym Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, obecność dyrektora na posiedzeniu zwyczajowo jest zawarta w protokole spotkania **/akta kontroli str. 181-184/**. Zespół ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, który odbył się 30.09.2024 r. został przeprowadzony z nieznacznym przekroczeniem półrocznego terminu do poprzedniego spotkania Zespołu z powodu okresu urlopowego i zwiększonego obciążania kadry bieżącymi zadaniami, w tym związanymi z rozpoczęciem nowego roku szkolnego.”* W związku z faktem, iż był to incydentalny przypadek, zespół kontrolujących przyjął wyjaśnienia Dyrektora, jednakże w ramach bieżącego instruktażu zwrócono uwagę na konieczność zapraszania na posiedzenia Zespołu wszystkich jego członków, zgodnie z zapisami art. 137 ustawy w.r.p. oraz organizowania posiedzeń Zespołu nie rzadziej niż co pół roku – zgodnie z art. 138 ust. 1 ustawy w.r.p.

Zgodnie z art. 4a ustawy w.r.p. podmioty realizujące zadania wynikające z ww. ustawy, w szczególności dokonując oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, są obowiązane do jego wysłuchania, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają.

Analiza dokumentacji Zespołu wykazała, że informacja o wysłuchaniu każdego dziecka i rozmowy z nim na temat wniosków Zespołu treści np.: *„Podczas rozpytania [tu imię i nazwisko wychowanka] na podstawie art. 4a ustawy z dnia 14.10.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jakie jest jej stanowisko w sprawie miejsca dalszego pobytu chłopiec odpowiedział, że chciałby pozostać w placówce do usamodzielnienia”*, zamieszczano w pismach kierowanych do sądu. **akta kontroli str. 185**. Nadmienić należy, że 4 dzieci spośród 10, z którymi zespół kontroli rozmawiał stwierdziło, że są zapoznawani z wnioskami Zespołu, 2 powiedziało, że są krótko, pozostali, że nie są pewni.

c) planowanie pracy z wychowankiem usamodzielnianym

Zgodnie z art. 145 ust. 2 ustawy w.r.p. osoba usamodzielniana, co najmniej rok przed osiągnięciem pełnoletności wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby. Stosownie do zapisów art. 145 ust. 4 ustawy w.r.p., osoba usamodzielniana, wraz z opiekunem usamodzielnienia, co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez nią pełnoletności, opracowuje indywidualny program

usamodzielnienia, który następnie jest zatwierdzany przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

W dacie kontroli w Placówce przebywał jeden pełnoletni wychowanek. Ustalono, że rok przed osiągnięciem pełnoletności, wskazał on opiekuna usamodzielnienia, który wyraził zgodę na pełnienie tej funkcji, oraz miesiąc przed osiągnięciem pełnoletności opracował wraz z nim Indywidualny Program Usamodzielnienia **/akta kontroli str. 186-193/**. Stwierdzono jednak, że w modyfikacji planu pomocy tego dziecka dokonanej w dniu 1.07.2024 r. nie uwzględniono celu oraz działań związanych z wyznaczeniem opiekuna usamodzielnienia **/akta kontroli str. 142-146/**. W ramach bieżącego instruktażu omówiono z Dyrektorem konieczność uwzględniania w planach celów i działań związanych z przebiegiem procesu przygotowania dziecka do usamodzielnienia, szczególnie w przypadku dzieci zbliżających się do pełnoletności.

3. Jakość opieki zapewnianej przez Placówkę w ocenie dzieci

W celu ustalenia opinii wychowanków odnośnie jakości opieki zapewnianej im przez Placówkę, w ramach czynności kontrolnych przeprowadzono w dniu 12 i 13 listopada 2024 r. rozmowy z 9 wychowanków. Wyniki przeprowadzonych rozmów stanowią **akta kontroli str. 194-201/**.

Wszyscy wychowankowie wskazali, w iż umożliwia im się kontakt z rodziną lub osobami bliskimi. Zapytani na czyją pomoc mogą liczyć wskazali, iż w rozwiązywaniu ich problemów/podejmowaniu działań mogą liczyć zarówno na wychowawców jak i Dyrektora. Wskazali, że wiedzą, że mogą zwrócić się do każdego dorosłego razie potrzeby. Jednak jedna wychowanka zgłosiła zespołowi inspektorów, że -----

Dyrektor zapytana czy wiedziała, o takich zdarzeniach odpowiedziała: „*Kilka tygodni przed kontrolą realizowaną przez Zespół wychowanek [tu imię i nazwisko] zadał mi pytanie w obecności [tu imiona i nazwiska pracowników] ----- Zapytałam [tu imię wychowanka] dlaczego zadaje takie pytanie i czy doszło do takiej sytuacji [tu imię] odpowiedział, że nic się nie stało, ale chciałby znać odpowiedź na to pytanie.(...) Jeszcze raz zadałam [tu imię wychowanka] pytanie, czy na pewno nic się nie stało. [Tu imię wychowanka] ponownie potwierdził, że pyta tylko z ciekawości. Żadne z pozostałych dzieci nie sygnalizowało nieprawidłowości w zachowaniu kadry. Dzieci mają świadomość, że w przypadku nieodpowiedniego zachowania kadry mogą w każdej chwili poinformować o tym fakcie dyrektora lub inną osobę, której ufają. Kilkanaście dni po rozmowie z [tu imię wychowanka] wychowawca [tu imię i nazwisko] poinformował mnie, że na jego dyżurze miał miejsce incydent z [tu imię wychowanka]. [tu imię i nazwisko wychowawcy] -----*

--. Jednocześnie -----[tu imię i nazwisko wychowawcy] poinformował mnie, że tego samego dnia - -----[tu imię wychowanka] za swoje nieprofesjonalne zachowanie. Poczytałam ustnie -----[tu imię i nazwisko wychowawcy], że jego zachowanie jest naganne, nieakceptowalne i nie może się nigdy powtórzyć. W przeciwnym razie zostaną wyciągnięte odpowiednie konsekwencje dla pracownika. W Powiatowym Domu Dziecka w Kętrzynie każdy z pracowników został przeszkolony i jest zobowiązany do przestrzegania standardów ochrony dzieci, które również pa [tu imię

i nazwisko wychowawcy] *zna i zobowiązał się do ich przestrzegania. (...) Niezwłocznie sprawa dotycząca -----tu imię i nazwisko drugiego wychowawcy] -----na dziecko zostanie wyjaśniona, aby nigdy więcej podobna sytuacja nie miała miejsca, aby żadne dziecko nie czuło się źle w domu dziecka. (...) W 2023 r. i w 2024 r. w Powiatowym Domu Dziecka w Kętrzynie na potrzeby zajęć wychowawczych dzieci anonimowo wypełniały ankietę dotyczącą nt. hejtui bezpieczeństwa. Uzyskana informacja z ankiet, pozwoliła wychowawcom uzupełnić wiedzę dzieci na temat hejtu i bezpieczeństwa. Dzieci uczestniczą w wielu zajęciach wychowawczych, które są nakierowane na wszechstronną wiedzę, w tym bezpieczeństwo w domu, w szkole, na ulicy w wielu innych sytuacjach.*

W związku z sytuacjami zgłoszonymi przez Zespół kontrolujący oprócz postępowania wyjaśniającego, które zostanie przeprowadzone wobec-----, kadra wychowawcza ponownie zostanie poddana odpowiednim szkoleniom zawodowym /akta kontroli str. 202-215/."

Wszyscy stwierdzili też, że ich potrzeby są zaspokajane, przekazały, że mają wszystko to co potrzebują tj. odpowiednie ubranie, które sami wybierają, obuwie, kosmetyki, artykuły potrzebne do szkoły, mają też zaspokojone potrzeby emocjonalne, pracownicy rozmawiają z nimi, interesują się ich sytuacją. Wychowankowie przekazali, że są zadowoleni z wyżywienia, chłopiec chory na cukrzycę wskazał ponadto, że ma zapewnioną odpowiednią dietę. Wszyscy powiedzieli, że w Placówce czują się bezpiecznie. Opiekę zapewnianą im w Placówce oceniali pozytywnie.

Na pytanie kontrolujących, czy w Placówce podejmowane są działania mające na celu realizację planu pomocy dziecku, 5 wychowanków udzieliło odpowiedzi twierdzącej, 4 zaś wskazało, że nie wie co to jest, w związku z czym kontrolujący udzielili mu stosownych wyjaśnień. Ponadto 3 wychowanków powiedziało iż zapoznawani są z wnioskami zespołu do praw okresowej oceny sytuacji dziecka, 6 nie było pewnych czy zostali zapoznani z wnioskami Zespołu.

7. Pozostałe ustalenia

W dniu 18 listopada 2024 r. zespół kontrolny przeprowadził oględziny pomieszczeń Placówki, a z dokonanych ustaleń sporządził protokół, stanowiący **akta kontroli str. 216-217**

W toku oględzin stwierdzono, że Placówka znajduje się na II piętrze trzykondygnacyjnego budynku i składa się z:

- 4 pokoi mieszkalnych 3-osobowych oraz 1 pokoju mieszkalnego 2-osobowego, które są odpowiednio oświetlone, wyposażone w niezbędne meble, a ich powierzchnia umożliwia wychowankom swobodne funkcjonowanie oraz naukę,
- salonu stanowiącego miejsce spotkań i wypoczynku, wyposażonego w kanapę, stół z krzesłami, telewizor,
- kuchni z jadalnią (wyposażonej w meble oraz sprzęt AGD oraz stół z krzesłami), gdzie zapewniono odpowiednie warunki do przechowywania, obróbki żywności oraz miejsce do wspólnego przygotowywania i spożywania posiłków,
- 5 łazienek (przy każdym pokoju) wyposażonych w prysznic, oczka wc, umywalki umożliwiającymi korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny, zapewniono też miejsce do prania i suszenia ubrań.

Do dyspozycji Placówki należą też: izolatka, pokój wychowawców, gabinet Dyrektora, pomieszczenie gospodarcze z pralką i suszarką.

Podczas przeprowadzania oględzin Placówki, stwierdzono, że pokoje mieszkalne były urządzone

zgodnie z gustem dzieci w nich zamieszkujących. Kontrolowana Jednostka spełniała zatem warunki lokalowe zgodne z obowiązującymi standardami, określonymi w § 18 ust. 3 pkt 1-5 rozporządzenia.

8. Uwagi i wnioski

Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolnych wnioskować można, że w Placówce podejmowano szereg działań opiekuńczych i wychowawczych, co do zasady adekwatnych do bieżących potrzeb wychowanków. Zgodnie z ustawą wripz oraz rozporządzeniem praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej winna być prowadzona zgodnie z planem pomocy dziecku. To zatem plan powinien być podstawą prowadzonej pracy opiekuńczo-wychowawczej z wychowankiem, stwierdzono jednakże, że plany nie uwzględniały celów krótkoterminowych i długoterminowych, a ich sposób sporządzenia sprawił, że były niespójne.

Plan pomocy dziecku winien być zindywidualizowany, określone w nim cele oraz działania powinny być dostosowane do potrzeb i sytuacji każdego dziecka. W ocenie kontrolujących w większym stopniu w planach należy zwrócić uwagę na mocne strony i zasoby dziecka, i uwzględnić cele i działania dotyczące zainteresowań i pasji dziecka.

Pod rozagę należy z poddać możliwość zorganizowania szkolenia w zakresie zapobieganiu zjawisku wypalenia zawodowego w celu wyeliminowania niewłaściwym zachowaniom wychowawców wobec wychowanków. Rekomenduje się również, przeprowadzanie rozmów z wychowankami na temat tego czym jest okresowa ocena sytuacji dziecka, jaki jest cel tworzenia planów pomocy dziecku, oraz podejmowanie dalszych starań w celu zatrudnienia psychologa.

Zalecenia

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniami, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy wripz, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osobę odpowiedzialną za ich powstanie stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

- 1. W Placówce zatrudniać osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje oraz spełniające wymogi określone w ustawie wripz. W przypadku obywateli Ukrainy, których pobyt uznano za legalny a niespełniających warunków określonych w art. 98 ust. 1 i ust. 2 ustawy wripz oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, występować do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego oraz Starosty Kętrzyńskiego o udzielenie zgody na ich zatrudnienie.**
- 2. Realizować obowiązki wynikające z art. 7b ust. 2 pkt. 1 i 4 ustawy wripz, tj. na stanowisku wychowawcy zatrudniać osoby po sprawdzeniu i potwierdzeniu przed nawiązaniem z nimi stosunku pracy, że nie figurują one w bazie danych Rejestru Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.**
- 3. Każdemu dziecku zapewnić diagnozę psychofizyczną spełniającą wszystkie wymogi określone w § 14 rozporządzenia.**
- 4. Plany pomocy dziecku sporządzać zgodnie z wymogami określonymi w § 15 rozporządzenia i zawierać w nich wszystkie elementy wskazane w ww. przepisie, w tym cele krótkoterminowe i cele długoterminowe.**
- 5. Wyeliminować niewłaściwe zachowania wychowawców wobec wychowanków oraz podjąć działania zapobiegające takim zachowaniom.**

Kontrolowanej Jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Piotr Duda

ZASTĘPCA DYREKTORA

Wydziału Polityki Społecznej

Izabela Chowańska - główny specjalista

Marzena Przybylska- główny specjalista